

Posudek oponenta

diplomové práce *Elišky Jánošovej*

Vývoj pancierov v Rímskej ríši na základe archeologických a ikonografických prameňov

Autorka se v disertaci věnuje svému oblíbenému tématu: římské zbroji; tentokrát pancíři. Někaký způsob ochrany hrudi měli už Římané spolu se Samnity v době rané republiky, a za pozdní republiky častěji, ale standardem se pancíř stal až se založením profesionální armády za Augusta.

Autorka po úvodu probírá prameny ikonografické; k nim bych přidal i malby a mozaiky, sošky bronzové i terakotové, ze sochařských též tropaia. Archeologické prameny, jinak *in corpore*, představují základní korpus, ale celých kusů není mnoho a zbrojnic je jen několik. K literárním pramenům a epigrafickým by bylo vhodné přidat i papyrologické.

K nejstarším typům patří tzv. samnitská zbroj či její varianty, kardiophylax a jejich kombinace. Na prvním místě z dalších je diskutován muskulární (lépe než muskulaturní) pancíř, oblíbený na portrétech, převzatých už z helénistických.

Na druhém místě je probírán šupinový pancíř, navazující na staré předovýchodní z období republiky, principátu a dominátu. Kombinace kroužkového a šupinového pancíře jsou vzácné.

Kroužkový pancíř (*lorica hamata*) je údajně převzat od Keltů, měl ramenné pásy a háky. Nemohl se nosit na holém těle.

Lorica segmentata je častá na římských monumentech, byla lehčí než předchozí. skládala se z 38- 40 plátů. v antoninské době mívá i pterigy jako v Řecku. Autorka pečlivě probírá jeho varianty Kalkwiese, Corbridge, Newstead.

Spodní oděv byl nezbytností vždy, silný až plstěný zejména u kroužkového pancíře.

Řecký lněný pancíř je zmíněn v závěru práce vedle koženého etruského, ale v římské armádě byl marginální záležitostí.

Diplomantka prokázala hluboké znalosti tématu i zájem o něj, ale nedostala se daleko v otázce vztahu k jiným částem zbroje, geografického a časového rozšíření jednotlivých typů a variant, ceny, majetkových záležitostí, dílen.

Její hluboký zájem o dané téma, zaujetí, jsou jasně patrné a příslibem do budoucnosti

Práci lze klasifikovat jako velmi dobrou, v případě zvláště úspěšné obhajoby i vyšší známkou.

V Praze dne 15. 8. 2016

prof. Jan Bouzek, DrSc